

PHOTOS / DESIGN BY NANCY CHUANG

**ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေးအကဲဖြတ် လိုအပ်ချက်များ ၊
(အဓိကအဖြေလေ့လာတွေ့ရှိချက်များ)**

**အကဲဖြတ်လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အကျိုးရလဒ်များ (Cross-border Populations –
နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ)**

- သန္ဓေတားခြင်းဖြင့်သားသမီးအရေအတွက် ထိန်းချုပ်ခြင်း(သားဆက်ခြားခြင်း); နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများအတွင်း သားဆက်ခြားဆွေးနွေးလမ်းညွှန်မှုနှင့် အထောက်အပံ့နည်းလမ်းများ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ မျိုးဆက်ခြားပညာပေးပြုလုပ်ရန်အဓိကအတားအဆီးအခက်အခဲများတွင်သားဆက်ခြား နည်းနှင့်ပတ်သက်၍မှားယွင်းသော သိရှိနားလည်ခြင်းများ၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသောကျန်းမာရေးဝန်းထမ်းများနှင့် ပြည့်စုံသောသားဆက်ခြားအထောက်အပံ့များနည်းပါးခြင်း၊ အသက်အရွယ်နှင့်လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရရှိမှု နည်းပါးခြင်း နှင့် လုံခြုံရေးစသည်တို့ ပါဝင်နေပါသည်။
- အရေးပေါ်သန္ဓေတားဆေးများ(ECPs); နယ်စပ်ဒေသရှိ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နေထိုင်သူများ အတွင်းအသိပညာနှင့်အသုံးပြုခြင်းနည်းပါးခြင်း။
- မျိုးဆက်ခြားခြင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ; နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများအတွင်း မျိုးဆက်ခြားခြင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ ရရှိရန် အခွင့်အလမ်း မရှိသလောက်နည်းပါးခြင်း။
- ကျွမ်းကျင်သော ကလေးမွေးဖွားသူများရရှိရန်အခွင့်အလမ်းနှင့် မိခင်သေဆုံးမှု; နယ်စပ်ဒေသတွင်နေထိုင်သူမ

These are the key findings of Hobstetter M, Walsh M, Leigh J, Lee C, Sietstra C, Foster A. *Separated by borders, united in need: An assessment of reproductive health on the Thailand-Burma border*. Cambridge, MA: Ibis Reproductive Health, 2012. An electronic version of the full report (in English only) is available at: <http://ibisreproductivehealth.org/work/other/thaiburmaborder.cfm>

များအတွင်းအန္တရာယ်ရှိသောကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းနှင့်ကလေးမွေးပြီးနောက်သွေးသွန် ခြင်းနှင့်ကျွမ်းကျင်သည့်ကလေးမွေးဖွားသူများရရှိရန်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း မိသားစု စီမံကိန်းအတွက် အခွင့်အရေး ရရှိခြင်းများ နိမ့်ပါးခြင်း၊ ပိုဆောင်ထောက်ပံ့ရေး အခက်အခဲများ၊ ဆေးပညာကျွမ်းကျင်သော ဝန်ထမ်း များ အရွှေ့အပြောင်းနှင့် အစားထိုးမှုများ၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသောကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ နှင့်ပြည့်စုံသောအထောက်အပံ့များနည်းပါး ခြင်းတို့သည် နယ်စပ်ဒေသတွင်နေထိုင်သူအတွင်းရှိ မိခင်သေဆုံးမှု၊ လျော့ချရန် အခက်အခဲ များတွင်ပါဝင်နေပါသည်။

- အန္တရာယ်ရှိသော ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်း; ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုအရေအတွက် များပြားနေခြင်း၊ လုံခြုံစိတ်ချရသော ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းအတွက် အခွင့်အရေးနည်းပါးခြင်းတို့အပြင် လေ့ကျင့်သင်ကြားထားခြင်းမရှိသော လက်သည်များသည် အန္တရာယ်ရှိသောနည်းလမ်းများကို ပြုလုပ်ကြသည်။

အကဲဖြတ်လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အကျိုးရလဒ်များ (Migrants ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ)

- ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူ လူထုအတွင်းရှိသားဆက်ခြားခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ၊ သားဆက်ခြားဆွေးနွေးလမ်းညွှန်မှုနှင့် အထောက်အပံ့ နည်းလမ်းများ များဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊ လုံခြုံရေး၊ အသက်အရွယ်၊လိင်၊ အိမ်ထောင်ရှိမရှိ၊ ထိုင်းကျန်းမာရေးဌာနများအား ယုံကြည်မှုမရှိခြင်း စသည်တို့သည် မျိုးဆက်ဖြားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများကို ပိတ်ဆို့နေသော အဓိက အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။
- အရေးပေါ်သန္ဓေတားဆေးမှုများ ECPS; Migrant community နှင့် ကျန်းမာရေးထောက်ပံ့သူ များအတွင်း ECPS နှင့်ပတ်သက်သော အသိပညာအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ အရေးပေါ်သန္ဓေတားခြင်းအတွက် အဓိက အခက်ခဲများတွင် အသိပညာနည်းပါးခြင်း သည် အဓိကအကျဆုံး ဖြစ်ပါသည်။
- ကျွမ်းကျင်သော ကလေးမွေးဖွားသူများရရှိရန်အခွင့်အလမ်းနှင့် မိခင်သေဆုံးမှု၊ သွေးသွန်သေဆုံးမှု၊ နှုန်းမြင့်မားခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုများ။နေထိုင်မှု အခက်ခဲများကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါခံစားရ ခြင်း။
- အန္တရာယ်ရှိသော ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်း; ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သည့်အမျိုးသမီးများအတွင်း ဖြစ်ပွားနေသော ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှု များ တွေ့ရှိရပါသည်။ အန္တရာယ်ရှိသော နည်းလမ်းများကို လက်သည်များက ဆက်လက်ပြုလုပ်နေပါသည်။

အကဲဖြတ်လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အကျိုးရလဒ်များ (Refugees)

- သားဆက်ခြားခြင်း; စခန်းအတွင်းရှိ ဆေးခန်းများတွင် သားဆက်ခြားဝန်ဆောင်မှု များကို ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ သို့သော်လည်း ဓလေ့ထုံးတမ်း အသက်အရွယ်နှင့် မိသားစုစီမံကိန်း နှင့်ပတ်သက်၍မမှန်ကန်သောအယူအဆများကြောင့်အခွင့်အရေးရရှိမှု နည်းပါးပါသည်။
- အရေးပေါ် သန္ဓေတားဆေးမှုများ (ECPS); စခန်းများအတွင်း ၎င်းဆေးများကို အသိပညာပေးခြင်းနှင့် သိပ္ပံနည်းကျ နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြန့်ဝေခြင်းများ နည်းပါးပါသည်။
- မိခင်သေဆုံးမှု; စခန်းအတွင်းရှိဆေးခန်းများတွင် ကျွမ်းကျင်သည့် ကလေးမွေးဖွားသူများ ရှိပါသည် သို့သော်လည်း ထိုစခန်းများအတွင်းမိခင်သေဆုံးမှု သည် ထိုင်းနိုင်ငံတစ်ခုလုံးအတွင်း မိခင်သေဆုံးမှုထက်ပို၍ များပြားပါသည်။

- ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်း; ထိုင်းကျန်းမာရေးဌာနများသို့ လွှဲပြောင်းပို့ဆောင်ပေးမှု ရှားပါးပြီး အန္တရာယ်ရှိသော ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုများ ရှိနေခြင်း။

အကဲဖြတ်လေ့လာ အကြံပြုထောက်ခံချက်များ

သားဆက်ခြားဆိုင်ရာ အသိပညာပေးချက်များ၊ ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်မှုနှင့် အထောက်အပံ့များ၊ နည်းလမ်းများ၊ လူထု သုံးမျိုးစလုံးမှမျိုးဆက်ပွားမျိုးဆက်ခြားကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍အသိပညာနည်းပါးမှုကိုအဓိကမျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးပြဿနာ တစ်ခုအဖြစ်တင်ပြထားပါသည်။အဖွဲ့အစည်းများမှ ပညာပေးလုပ်ငန်းများ၊ အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ကျွမ်းကျင်သူများ (အထူးအားဖြင့် ကျွမ်းကျင်သူလူငယ်များ) နှစ်စဉ်လေ့ကျင့်ပေးခြင်း အပါအဝင်၊ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ ရေရှည်ရရှိရေးတို့သည် အဓိကကျသော ဘဏ္ဍာရေး မဏ္ဍိုင်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်သင့်ပါသည်။

ငယ်ရွယ်သူမျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး

ငယ်ရွယ်သူများအတွက် မျိုးဆက်ပွားဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍကို အထူးမပြုသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လူငယ်လူလွတ်များ အတွက် သားဆက်ခြားရေး ဝန်ဆောင်မှု၊ ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်မှု များသည် ပုံသေမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးကိုထောက်ပံ့ပေးသော အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးအတွင်း၌ သီးသန့်အနေဖြင့်ဆယ် ကျော်သက်မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးအတွက် အိမ်တိုင်ရာရောက်ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငယ်ရွယ်သူမျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး ကွန်ယက်များက အသိပညာပေးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အရေးပေါ်သန္ဓေတားဆေးမှုများ

၎င်းဒေသသုံးခုအတွင်း နေထိုင်သူများအကြား ECP ဆေးများ သုံးစွဲမှု နည်းပါးပါသည်။ ဒုက္ခသည်ဆေးခန်းများတွင် ECP ဆေးများနှင့်သက်ဆိုင်သောမူဝါဒများကို ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်သော်လည်း ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ အစီအစဉ်ညွှန်ကြားသူများနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ သည် အခြေခံလေ့ကျင့်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အညီ ECP ဆေးများကို ပေးဝေရယူရန်အတွက် လုံလောက်သော အသိပညာ နည်းပါးနေပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်သူများနှင့် လူထု နှစ်ဘက်စလုံး၌ အတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာများ လိုအပ်နေပါသည်။

မိခင်သေဆုံးခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်သည့် သားဖွားသူများရှိရေး

နယ်စပ်အဖွဲ့အစည်းများ ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲအတော်များများကို ထောက်ထားခြင်းအားဖြင့် မိခင်သေဆုံးမှုကို လျော့ချရန် ရေရှည်ပြုလုပ်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းက နှစ်စဉ်ထောက်ပံ့ထားနိုင်သော ဘဏ္ဍာရေးသည် အရေးကြီးပါသည်။

အန္တရာယ်ရှိသော ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းမှ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကျိုးများ လျော့ချခြင်း

မိခင်သေဆုံးခြင်းကဲ့သို့ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းမှ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကျိုးများဒေသအနှံ့အပြားတွင်ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေပါသည်။ အထူးသဖြင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်များနှင့် အစီအစဉ် ညွှန်ကြားသူများအကြား Migrants နှင့် Cross-border ဇရိယာအတွင်းရှိအန္တရာယ်ရှိသောကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုနှင့်ပတ်သက်၍ပြည့်စုံသောအပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင် တရားဝင် ကိုယ်ဝင်ဖျက်ချနိုင်မှု၊ အခွင့်အရေးနည်းပါးခြင်းသည် အန္တရာယ်ရှိသောကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းကို ကာကွယ်ရန် လူထုအားလုံးအတွက်(IDPs, Migrants & Refugee) အကြီးမားဆုံးသောအခက်အခဲအတားအဆီးပင်ဖြစ်သည်။ တရားဝင်ကိုယ်ဝင်ဖျက်ချခြင်းနှင့်ကာကွယ်ရန်နည်းလမ်းများကိုမတိုးမြှင့်ပါကဒေသတွင်း၌လက်ရှိအနေအထားအတိုင်းအန္တရာယ်ရှိသောကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

အဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သူများအတွင်း၌ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း သည် ပူးတွဲစီမံကိန်းများအောင်မြင်မှုအတွက် အရေးပါသော အရာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးအတွက်ဦးစားပေးနေရာများတွင်အချက်အလက်စုဆောင်းခြင်းနှင့် ပေးဝေခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်ရှိ မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် အလှူရှင် ထောက်ပံ့မှု ထပ်မံလိုအပ်နေပါသည်။ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း အတွက် အချက်အလက်များစုဆောင်းဝေမျှခြင်း သည် အဓိကကျပြီး ကျန်းမာရေးထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုနှင့် သိပ္ပံနည်းကျ စမ်းသပ်အောင်မြင်ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။